

LTO

Beëindiging Landbouwakkoord

03-07-2023

Programma

Welkomstwoord, inleiding Landbouwakkoord

Sjaak van der Tak (voorzitter LTO Nederland)

Inhoudelijke toelichting op het Landbouwakkoord

Sjaak van der Tak (voorzitter LTO Nederland) en Hans Van den Heuvel (directeur LTO Nederland)

Gesprek met het bestuur

Sjaak van der Tak, Dirk Bruins, Wim Bens en Thijs Rompelberg

Beantwoorden binnengekomen vragen

Allen

LTO

Stukken

Op www.lto.nl/landbouwakkoord zijn alle berichtgevingen en filmpjes van Sjaak van der Tak te vinden over het Landbouwakkoord

Vragen

Via de chat kunnen vragen worden gesteld

We proberen zoveel mogelijk vragen te beantwoorden

Weet wel: ook voor LTO is nog niet alles duidelijk!

En helaas is het vaak niet mogelijk alle vragen te beantwoorden

LTO Noord, ZLTO en LLTB zijn in uw eigen regio altijd bereikbaar voor vragen of opmerkingen.

Openingsstatement

Sjaak van der Tak

LTO

Landbouwakkoord Voorgeschiedenis

LTO

Voorgeschiedenis

- **Motie Bisschop (SGP) om te komen tot Landbouwakkoord (10 december 2020)**
Voor : CDA, PvdA, SP, VVD, PVV, GroenLinks, ChristenUnie, D66, SGP, 50Plus, Denk,
Forum voor Democratie
Tegen : PvdD, Van Kooten
- **Verkenning SER om te komen tot Landbouwakkoord (mei 2021)**
- **Advies Remkes om te komen tot Landbouwakkoord (oktober 2022)**
- **Reactie leden LTO in ledenenquête op advies Remkes (oktober 2022)**
Rapportcijfer: 6,2 (op een na hoogste cijfer)
- **Vorbereiding Landbouwakkoord najaar 2022, formele start januari 2023**

Waarom wel, waarom niet?

Waarom doe je wel mee?

- Kans om rechtstreeks met kabinet zaken te regelen.
- Invloed uitoefenen op NPLG
- Niet meedoen is 'af' in ogen van samenleving ('ze willen niets')
- Alle sectoren en ketenpartijen doen mee
- Kunt altijd poging wagen

Waarom doe je niet mee?

- Politiek is onbetrouwbaar
- Je krijgt nooit 100% je zin
- Leden zijn kritisch, weinig vertrouwen
- Waarom zou het wel lukken dit keer
- Schone handen houden

Afweging

- We weten wat we willen; landbouwbreed, sectoraal en regionaal
- Met die inzet gaan we het gesprek in alle scherpste aan
- Op basis van inhoud beoordelen we het (eind)resultaat
- Lukt het, dan bereiken we wat. Zo niet, dan hebben we poging gedaan.
- Het is verre van een gelopen race...

Landbouwakkoord Opzet

LTO

Structuur

- **Hoofdtafel:**

Minister van LNV namens het kabinet (sessies met Minister N&S, I&W).

IPO (provincies)

LTO Nederland (*namens LTO Nederland Sjaak van der Tak, secondant Hans Van den Heuvel*)

NAJK

Biohuis

Agractie

CBL

FNLI

Landschappen NL

Structuur

- **Sectortafels** (*overheid, primair, keten, natuur*)

Melkveehouderij & Kalverhouderij

Varkenshouderij

Pluimveehouderij

Kleinere sectoren (geitenhouderij, vleesveehouderij, schapenhouderij, konijnenhouderij)

MFL & Paardenhouderij

Akkerbouw, Vollegrondsgroententeelt & Bollenteelt

Glastuinbouw, Bomen, Vaste Planten & Zomerbloemen, Paddenstoelenteelt, Fruitteelt

Structuur

- **Reflectietafel** (*wetenschap & praktijk*)

Doel is om expertise en kennis op te halen voor de voorstellen die worden gedaan. Belangrijk voor draagvlak en betrokkenheid.

- **Rekentafel & Juridische deskundigheid**

Partijen worden aangehaakt om zaken door te laten rekenen en/of te laten toetsen op hun juridische houdbaarheid. Het moet kunnen en niet onderuit worden gehaald in de rechtbank. Rechtszekerheid is cruciaal.

Inhoudelijke toelichting op het Landbouwakkoord

**Sjaak van der Tak (voorzitter LTO Nederland
Hans Van den Heuvel (directeur LTO
Nederland)**

LTO

Proloog

Positief

- Belang van doelsturing wordt verwoord
- Perspectief blijvers en jonge boeren
- Noodzaak tot beweging markt
- Verschillende transitieroutes

Negatief

- Doelsturing is onvoldoende geoperationaliseerd
- Krimp 25-30% in 2035 (opkoop + afroming)
- Veel harde verplichtingen tegenover zachte intenties

Hoofdstuk 1: landbouw in 2040

Positief

- Financieringsarrangementen met banken
- Ruimte voor extensivering
- Inzet op kringlooplandbouw, meer biologische bedrijven

Negatief

- 12,5% krimp landbouwareaal in Nederland
- Graslandnorm als bindend middelenvoorschrift

Hoofdstuk 2: Beweging op het erf

Positief

- Doelsturing wordt omarmd
- Mogelijkheid tot onafhankelijke advisering boeren en tuinders

Negatief

- Doelsturing én middelenvoorschriften door elkaar heen
- Voor water pas doelsturing nadat alle KRW-doelen zijn gerealiseerd
- Veel onzekerheden en randvoorwaarden, kabinet heeft intentie om zaken op Europees niveau te regelen
- PBL-rapport: doelen zijn zó scherp dat iedereen alle denkbare maatregelen moet nemen, doelsturing is niet aan de orde

Hoofdstuk 3: Markt en keten

Positief

- Ideeën over nieuwe standaard en gezamenlijke taal
- Marktpartijen denken mee (CBL, NFLI)
- Sociaaleconomische impactanalyse wordt uitgevoerd

Negatief

- Geen Europees level playing field
- Geen (garanties voor) concrete prijsafspraken
- Agro-economische toets blijft vaag, ondergeschikt aan de ecologische toets

Hoofdstuk 4: Wat is nodig?

Positief

- Bescherming landbouwgrond als thema geadresseerd
- ABC-constructie opgenomen → stoppers t.b.v. blijvers
- Onderzoek naar inzet grond TBO's
- Innovatieprogramma NIPL genoemd
- Intentie tot langjarige vergoedingen
- Vestigingssteun voor jonge boeren

Negatief

- WvG (voorkeursrecht gemeenten) kan ook op agrarische grond
- Rol grondbank en inzet WILG niet uitgewerkt
- Geen afspraken of randvoorwaarden over inzet grond TBO's
- Financiering ecosystemendiensten is niet geregeld

Hoofdstuk 5: Bodem, mest, gewas

Positief

- Teksten gewasbescherming conform plantaardige sectortafels
- Stimulans voor mestvergisting / SDE

Negatief

- Graslandnorm als middelenvoorschrift
- Geen besluit over kunstmestvervangers
- Veel ontbindende voorwaarden m.b.t. Afrekenbare Stoffenbalans (KRW-doelen, EU, juridisch, borging, handhaving, meetsystemen)
- Nieuw systeem van verplichte mestverwerking (niet uitgewerkt)

Hoofdstuk 6: Gebieden

Positief

- Grote rol voor gebiedsplannen en gebiedsprocessen
- Sociaaleconomische impact analyse
- Agro-economische adviesorgaan wordt ingesteld

Negatief

- Commitment op volledig doelbereik (alle NPLG-doelen) via generieke en gebied-specifieke maatregelen
- Extra verplichtingen op “kwetsbare gebieden” (beekdalen, veenweide, zandgrond, overgangsgebieden) → vervangt “landschapsgrond”
- Verplichtend instrumentarium voor provincies in gebiedsprocessen
- Agro-economische toets heeft niet dezelfde status als ecologische toets (‘intenties’ om er iets mee te doen)

Hoofdstuk 7: Doelbereik

Positief

- Naast ecologische doelen wordt verdienvermogen genoemd
- Subsidies voor investeringen
- Landbouw hoeft als sector niet klimaatneutraal te worden (klimaatdoelen voor 2040 en 2050 worden in 2024 vastgesteld)

Negatief

- WUR en PBL: economische doorrekening (verdienvermogen) niet mogelijk omdat afspraken te vaag zijn
- Convenant Dierwaardige Veehouderij: budget is niet geregeld
- Geen duidelijkheid over klimaatdoel 2040/2050
- Geen duidelijkheid over nieuwe Natuurherstelwet
- Veel **dwingende middelen voor bestaand beleid** (bufferstroken, gebruikskorting, bouwplaneisen, rust- en vanggewassen) en veel **nieuwe maatregelen** (stalaanpassingen, voermaatregelen, peilverhoging, afroming dierrechten) en **nieuw beleid** aangekondigd (geur, zoönosen)

Hoofdstuk 8: Het gesprek

Positief

- Uitvoeringsstructuur is benoemd
- Kansen voor hernieuwd vertrouwen en 'agropolder 6.0'

Negatief

- Nog onvoldoende concreet

Hoofdstuk 9: Uitvoeringsprogramma, Monitoring en borging

Positief

- Uitvoeringsprogramma, certificeren innovaties
- Niemand is aan het onmogelijk gehouden
- Inbouwen ijkpunten

Negatief

- Alvast voorsortierend op aanvullend generiek beleid
- Aanscherping van afroming/krimp van de veestapel

Sectortafels

- Aan de sectortafels zijn voor verschillende sectoren waardevolle bouwstenen uitgewerkt.
- Het is van belang om nader te bezien hoe deze goede elementen een vervolg kunnen krijgen.
- Daarbij speelt steeds dat strategische afwegingen, onderliggende besluiten en randvoorwaarden bij de hoofdtafel waren belegd (soms karakter: ‘krenten in de pap’).

Gesprek met het bestuur

Stel uw vragen in de chat

**Sjaak van der Tak, Dirk Bruins, Wim
Bens en Thijs Rompelberg**

LTO

The image features a close-up of a cow's legs in a grassy field. The cow's legs are white with some dark spots. The background is a blurred green field under a blue sky. The image is overlaid with a graphic design consisting of a grid of green squares in the upper right and a solid purple horizontal bar across the middle. The text 'Bedankt voor uw deelname' is written in white on the green grid, and 'LTO' is written in white on the purple bar.

Bedankt voor uw
deelname

LTO